

UNIVERZITA
KARLOVA

Studenti

se speciálními potřebami
na Univerzitě Karlově

Základní informace
o poskytované podpoře

www.ipsc.cuni.cz

2017

Studenti se speciálními potřebami na Univerzitě Karlově
Základní informace o poskytované podpoře

Zpracovaly: PhDr. Kateřina Šámalová, Ph.D., Mgr. Alice Rytychová
Upraveno k: 5. 7. 2017 (Mgr. Pavel Buriánek, Mgr. Šárka Mattová,
Mgr. Denisa Klášterková)

Univerzita Karlova, Informační, poradenské a sociální centrum,
Kancelář pro studenty a zaměstnance se speciálními potřebami
Ovocný trh 5, 116 36 Praha 1

Praha 2017

Vydání 5., náklad 500 výtisků

Milé studentky, milí studenti,

dostává se Vám do rukou brožura shrnující základní potřebné informace o podpoře a službách, které Univerzita Karlova poskytuje studentům a uchazečům o studium se speciálními potřebami. Aktuální informace jsou k dispozici na webových stránkách. Příčinné odkazy jsou k nalezení u jednotlivých kapitol.

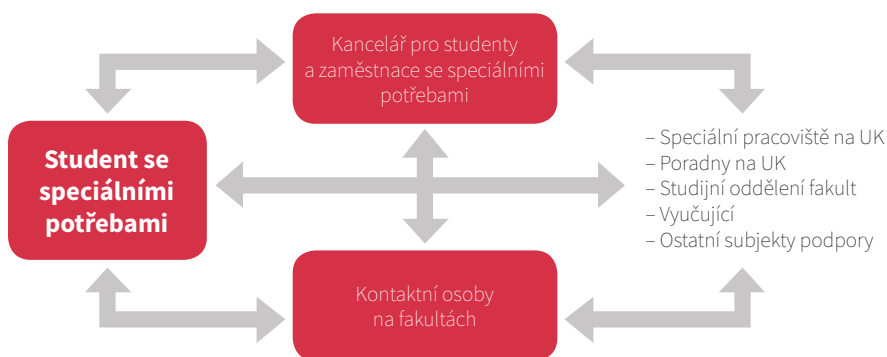
Věříme, že se brožura stane Vaším pomocníkem a rádcem při orientaci v nabízených službách, a přispěje tak ke zdárnému průběhu Vašeho studia.

Pracovníci Kanceláře pro studenty a zaměstnance se speciálními potřebami Informačního, poradenského a sociálního centra Univerzity Karlovy

1	Podpora poskytovaná studentům se speciálními potřebami na UK.....	4
2	Evidence studentů se speciálními potřebami	6
3	Formy poskytované podpory v průběhu studia.....	8
4	Typy podpůrných služeb	10
5	Poskytovatelé podpůrných služeb	15
6	Ostatní informace.....	21
7	Užitečné odkazy.....	26

1 Podpora poskytovaná studentům se speciálními potřebami na Univerzitě Karlově

Podpora poskytovaná studentům se speciálními potřebami je zajišťována různými subjekty ve vzájemné součinnosti. Zabezpečují ji zejména kontaktní osoby na příslušných fakultách, Kancelář pro studenty a zaměstnance se speciálními potřebami IPSC UK (dále jen „Kancelář“), speciální pracoviště a poradny zaměřené na jednotlivé cílové skupiny studentů, garanti studijních programů, studijní oddělení fakult a v neposlední řadě individuální subjekty podpory v podobě konkrétních vyučujících a ostatních pracovníků univerzity. Následující grafické schéma znázorňuje hlavní komunikační kanály mezi studenty a uvedenými poskytovateli podpory.

Cílem Univerzity Karlovy v oblasti podpory studentů se speciálními potřebami je umožnit všem studentům a uchazečům o studium, bez ohledu na povahu a stupeň jejich postižení, rovný přístup ke studiu a srovnatelné podmínky studia, jako mají jejich kolegové bez zdravotního postižení. Charakteristickým rysem podpory v průběhu studia je snaha o maximálně individualizovaný pří-

stup ke každému studentovi a jeho speciálním vzdělávacím potřebám. Snahou je nabídnout studentům možnost volby a ponechat především na nich, pro jaký druh podpory se rozhodnou, aby mohli sami ovlivnit svoji přirozenou integraci do studentského i studijního života na UK.

Více informací je možné získat na:

www.cuni.cz/UK-3920.html

Student či uchazeč o studium se speciálními potřebami

Studentem či uchazečem o studium se speciálními potřebami rozumíme takového studenta či uchazeče o studium, který vzhledem k vrozené nebo získané povaze svého zdravotního stavu vyžaduje modifikaci přijímacího řízení, studijních podmínek, odstranění fyzických překážek, popř. jiné zvláštní úpravy prostor univerzity za účelem úspěšného průběhu studia.

Nabídka podpůrných služeb je tak určena pro studenty se zrakovým postižením, se sluchovým postižením, s pohybovým postižením, se specifickými poruchami učení, s chronickým onemocněním nebo oslabením, s psychickými poruchami, s narušenou komunikační schopností a s kombinovaným postižením.

Opatření rektora UK č. 23/2017 Standardy podpory poskytované studentům a uchazečům o studium se speciálními potřebami na Univerzitě Karlově

Opatření rektora UK č. 23/2017 je stěžejním vnitřním předpisem, který upravuje podmínky poskytování podpory studentům se speciálními potřebami na UK. Opatření je rozděleno do deseti základních článků. Nalezneme v nich ustanovení týkající se základních nástrojů podpory před a v průběhu studia, dále informace k organizačnímu zajištění podpůrných služeb stejně jako k využívání knihovnických a informačních služeb, ubytovacích a stravovacích služeb. Opatření nabylo účinnosti 1. dubna 2017.

Úplné znění textu je možné získat na:

www.cuni.cz/UK-8144.html

2 Evidence studentů se speciálními potřebami

Evidence studentů se speciálními potřebami je od roku 2012 základní podmínkou získání příspěvku od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR na zvýšené náklady na studium studentů se zdravotním postižením.

Výše příspěvku se odvíjí od typu postižení studenta (klasifikace: **A1** a **A2** – zrakové postižení, **B1** a **B2** – sluchové postižení, **C1** a **C2** – pohybové postižení, **D** – specifické poruchy učení, **E** – poruchy autistického spektra a **F** – jiné obtíže¹) a studovaného oboru.

Evidence probíhá v rámci informačního systému *Student* na domovské fakultě studenta. Do profilu studenta je zanesen záznam o zdravotním postižení (uveďeno písmeno A–F). Evidenci studentů provádějí kontaktní osoby ve spolupráci s pracovníky studijních oddělení.

Evidence studenta může proběhnout za splnění všech těchto podmínek současně:

- 1. udělení informovaného souhlasu studenta** – student uděluje svůj souhlas s tím, že údaje o jeho registraci a zařazení do příslušné kategorie studentů se speciálními potřebami budou zaneseny do informačního systému „Student“;
- 2. doručení potvrzení o zdravotním postižení studenta** – jedná se o:
 - a.** doklad o zdravotním postižení ve smyslu § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti nebo

1 Dle metodického pokynu MŠMT (č. j. MSMT–901/2016–1) se jedná o osoby, kterým jiná psychická porucha či onemocnění, včetně neautistických neurovývojových poruch, tj. narušených jazykových, řečových a jiných komunikačních schopností, nebo chronické somatické onemocnění objektivně brání standardním způsobem plnit studijní povinnosti nebo si žádají organizačních opatření ze strany školy.

- b. doklad o invaliditě libovolného stupně ve smyslu § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění nebo
 - c. průkaz osoby se zdravotním postižením libovolného stupně ve smyslu § 34 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením nebo
 - d. doklad o specifické poruše učení zjištěné na základě obecně dohodnutých výsledků v obecně dohodnutých psychometrických testech nebo
 - e. lékařskou zprávu o výsledcích odborného lékařského vyšetření v případě osob s duševní poruchou nebo s chronickým somatickým onemocněním, pokud se nemohou prokázat doklady uvedenými výše;
- 3. provedení funkční diagnostiky studenta**, jejímž účelem je identifikovat potřeby studenta v průběhu studia konkrétního studijního oboru a následně navrhnout vhodné mechanismy a úpravy podmínek studia vedoucí k jejich uspokojování či kompenzaci. O funkční diagnostice je proveden písemný záznam, který je součástí dokumentace studenta vedené na studijním oddělení. Jedno vyhotovení získává rovněž student.

Funkční diagnostiku provádějí k tomuto účelu pověřená fakultní expertní pracoviště na základě dohody mezi kontaktní osobou fakulty, kde je student evidován, a pracovníkem expertního pracoviště. Posudek funkční diagnostiky může rovněž provést odborně způsobilý pracovník domovské fakulty studenta.

S údaji získanými v průběhu evidence studentů je zacházeno jako s údaji důvěrnými a citlivými.

3 Formy poskytované podpory v průběhu studia

Níže uvádíme přehled služeb a úprav bezplatně nabízených studentům s jednotlivými typy zdravotního postižení, kteří jsou evidováni v informačním systému Student. Konkrétní opatření je každému studentovi zajištěno pouze na základě provedené funkční diagnostiky.²

1. Studenti se zrakovým postižením

- a. Zpřístupnění obsahu výuky a studijní literatury (editovatelné elektronické dokumenty³, needitovatelné dokumenty, audiodokumenty)
- b. Hmatové dokumenty, hmatová grafika
- c. Asistence při studiu
- d. Využití pomůcek
- e. Individuální výuka (příležitostná/přechodná/soustavná)
- f. Časová kompenzace při plnění studijních povinností a kontrol studia
- g. Prostorová orientace (intenzivní/příležitostná)

2. Studenti se sluchovým postižením

- a. Zpřístupnění obsahu výuky a studijní literatury (editovatelné el. dokumenty 2. řádu⁴)
- b. Tlumočnické a přepisovatelské služby
- c. Zapisovatelské služby

2 Student, který dosud nepodstoupil funkční diagnostiku, může uvedených opatření využívat za předpokladu, že u něj bude neprodleně provedena.

3 EED I – dokument, který je uživatelským způsobem editovatelný, je bez drobných technických chyb a je adaptován s ohledem na technické a smyslové možnosti studentů s postižením.

4 EED II – liší se od EED I tím, že grafická (obrazová) ani tabulková složka původního dokumentu nepodlehla adaptaci, a případně dalším zvýrazněním (i barevným) struktury dokumentu. Podrobněji viz výklad pojmů v Metodickém pokynu MŠMT (č. j. MSMT-901/2016-1).

- d. Elektronické videodokumenty
 - e. Asistence při studiu
 - f. Využití pomůcek
 - g. Individuální výuka (příležitostná/přechodná/soustavná)
 - h. Časová kompenzace při plnění studijních povinností a kontrol studia
- 3. Studenti s tělesným a pohybovým postižením**
- a. Zpřístupnění obsahu výuky a studijní literatury
 - b. Asistence při studiu
 - c. Využití pomůcek
 - d. Individuální výuka (příležitostná/přechodná/soustavná)
 - e. Časová kompenzace při plnění studijních povinností a kontrol studia
 - f. Prostorová orientace
- 4. Studenti se specifickými poruchami učení**
- a. Zpřístupnění obsahu výuky a studijní literatury (audiiodokumenty, editovatelné elektronické dokumenty 2. řádu)
 - b. Asistence při studiu
 - c. Využití pomůcek
 - d. Individuální výuka (příležitostná/přechodná)
 - e. Časová kompenzace při plnění studijních povinností a kontrol studia
 - f. Diagnostika
- 5. Studenti s poruchou autistického spektra**
- a. Zpřístupnění obsahu výuky a studijní literatury
 - b. Asistence při studiu
 - c. Využití pomůcek
 - d. Individuální výuka (příležitostná/přechodná)
 - e. Časová kompenzace při plnění studijních povinností a kontrol studia
 - f. Prostorová orientace
- 6. Studenti s jinými obtížemi**
- a. Zpřístupnění obsahu výuky a studijní literatury
 - b. Asistence při studiu
 - c. Využití pomůcek
 - d. Individuální výuka příležitostná
 - e. Časová kompenzace při plnění studijních povinností a kontrol studia
 - f. Prostorová orientace

Výše uvedená intervenční opatření mohou být poskytována na úrovni centrální (celouniverzitní) nebo fakultní. Fakultní služby poskytuje, organizačně zajišťuje či zprostředkovává kontaktní osoba.

4 Typy podpůrných služeb

Studenti se speciálními potřebami evidovaní v informačním systému mohou využívat širokého spektra služeb a úprav studijních podmínek. Tyto služby jim UK poskytuje bezplatně na základě typu jejich zdravotního postižení a studovaného oboru.

Mezi nabízené služby patří modifikace přijímacího řízení určená pro uchazeče o studium, modifikace studijních podmínek a prostředí, dále také asistenční služby, informační a poradenské služby a poskytování technického vybavení a pomůcek. Služby jsou poskytovány na celouniverzitní nebo fakultní úrovni. Dle významnosti dělíme služby na klíčové a doplňkové.

Modifikace přijímacího řízení

Uchazeč o studium může s ohledem na své zdravotní postižení žádat o úpravu přijímacího řízení. Žádost o úpravu přijímacího řízení, doložená vyjádřením odborného pracoviště, musí být součástí přihlášky ke studiu. Na základě této žádosti rozhodne děkan (obvykle na návrh garanta studijního programu) o úpravě přijímacího řízení, přičemž platí, že modifikace přijímacího řízení by se měla odlišovat od běžného postupu jen v minimální nutné míře (podrobněji viz Opatření rektora č. 23/2017).

Modifikace studijních podmínek v průběhu studia

Modifikace studijních podmínek mohou být poskytovány na úrovni centrální (celouniverzitní) nebo fakultní. Fakultní služby jsou primárně v kompetenci pověřených kontaktních osob. Přehled modifikací vzhledem k typu zdravotního postižení je uveden v kapitole 3.

Klíčové podpůrné služby

Klíčové služby jsou nezbytné pro řádné studium studentů se speciálními potřebami a jsou poskytovány studentům všech fakult na jednotné úrovni a ve srovnatelné podobě. Klíčové služby podléhají jednotné správě a financování. Mezi tyto služby řadíme asistenci při studiu, digitalizaci studijních materiálů, tlumočnické, přepisovatelské a zapisovatelské služby a informační a poradenské služby. Poskytování dalších podpůrných služeb (např. individuální výuka, půjčování pomůcek, zajišťování bezbariérovosti atd.) je v kompetenci jednotlivých fakult.

Asistence při studiu

Asistence při studiu napomáhá studentům se speciálními potřebami ve zdárném průběhu studia na UK a usnadňuje jejich integraci do akademického prostředí. Je založena na mezistudentské pomoci. Jedná se o sebeurčující typ asistence, kdy má student maximální možnost ovlivňovat charakter poskytované podpory, protože sám instruuje asistenta podle svých potřeb a řídí jeho práci.

Mezi možné formy asistence patří zejména zápis přednášky, příprava na přednášku nebo zkoušku, pořizování studijních materiálů, doučování, načítání textů, doprovod, obecná podpora při studiu a přímá studijní podpora při specifických situacích.

Asistence je spravována Kanceláří a asistenti jsou odměňováni formou stipendia.

Více informací o službě naleznete na:

www.cuni.cz/UK-1656.html

Digitalizace studijních textů

Jednu ze základních forem podpory studentů s postižením zraku představuje digitalizace studijních materiálů. Digitalizace dokumentů je technologie reformátování, která spočívá v převedení dokumentu do elektronické (digitální) podoby. Výsledkem digitalizace je dokument v převážně textové podobě. Základní způsob digitalizace textů je skenování, při kterém se text oskenuje, nechá rozpoznat OCR programem a upraví. Úprava textů probíhá v souladu s metodickými postupy pro digitalizaci. Na UK se tato technologie využívá

jako služba, která zpřístupňuje odbornou studijní literaturu a další psané dokumenty nezbytné pro řádné studium.

Zpracovaný text se studentovi předá v elektronické podobě, nejčastěji ve formátech PDF, DOCX či TXT. Text je možné také vytisknout v Braillově písmu nebo pouze větším fontem písma na klasické tiskárně. Dalšími službami, které se studentům poskytují, jsou konzultace a kurzy práce se speciální technikou a asistivními programy.

Digitalizaci studijních textů na UK poskytuje odborné pracoviště Carolina – středisko digitalizace studijních zdrojů, Ústřední knihovna Pedagogické fakulty a knihovna Evangelické teologické fakulty. Záznamy o digitalizované literatuře jsou uvedeny v Centrálním katalogu UK.

Více informací o službě naleznete na:

<http://www.cuni.cz/UK-3945.html>

Tlumočnické, přepisovatelské a zapisovatelské služby

Tlumočení z a do českého znakového jazyka je studentům poskytováno nejčastěji v průběhu výuky a konzultací s vyučujícími, při vyřizování studijních záležitostí (např. na studijním oddělení), při komunikaci s pracovníky UK a ve všech dalších situacích spojených se studiem. Na odborné akce zajišťují tlumočníky buď kontaktní osoby fakult, nebo Kancelář, a to dle organizátora dané akce.

Po dohodě se studentem a ve spolupráci s vyučujícími zajišťují poskytování tlumočnických služeb pro jednotlivé studenty kontaktní osoby pro studenty se speciálními potřebami dané fakulty. Kontaktní osoba vyjedná s tlumočnickem specifiká a rozsah spolupráce a následně dohlíží na plnění podmínek smluvního vztahu. Na jednotlivých termínech tlumočení se již tlumočníci domlouvají individuálně s jednotlivými studenty. Studenti mohou využít při přednáškách i služeb více tlumočnicků.

Jako **přepisovatelské služby** označujeme tzv. simultánní přepis. Simultánní přepis je doslovný přepis mluvené řeči v reálném čase a tuto službu poskytují profesionální a náležitě proškolení přepisovatelé, kteří dle „diktátu mluvčího“ v reálném čase píší na elektronické klávesnici připojené k PC či notebooku. Text simultánního přepisu může být zobrazován na běžném monitoru PC nebo notebooku (pokud je text určen pro jednu osobu), na větší obrazovce (pro malou skupinu), promítáním na velkou plochu (pro větší skupiny osob), nebo

systemem polygraf (nezávisle na velikosti skupiny příjemců). Přepisovatelské služby jsou zajišťovány podobně jako služby tlumočnické.

Zápis je možné přirovnat k pořizování poznámek v průběhu výuky. Poznámky mohou být po výuce (zejm. vyučujícím) doplněny o další informace, které jsou k dané látce podstatné. Zapisovatelské služby poskytují studentům s postižením sluchu většinou jejich kolegové v rámci služby asistence při studiu. Studenti – asistenti pořizující zápis se mohou nechat v zapisování proškolit u pracovníků Ústavu jazyků a komunikace neslyšících FF UK. Toto pracoviště se zabývá podporou studentů se sluchovým postižením na FF UK a nabízí v této souvislosti široké portfolio nejrůznějších služeb. Jejich nabídka i pravidla využívání jsou k dispozici na ujkn.ff.cuni.cz.

Více informací o službách pro sluchově postižené studenty naleznete na:

www.cuni.cz/UK-678.html

Speciální informační a poradenské služby

Účelem informačních a poradenských služeb je zprostředkovat informace o nabídce studijních oborů z hlediska přístupnosti pro uchazeče s jednotlivými typy zdravotního postižení. Cílem je rovněž poskytnout uchazečům a studentům v průběhu rané fáze adaptace na vysokoškolské studium (zejména v prvním semestru) orientaci v systému podpory a nároků na ně kladených. Student či uchazeč získává informace o organizačním schématu poskytovaných služeb, tzn. o tom, kde a kým mu bude daný typ služby poskytnut či zprostředkovan. Uchazeči o studium a studenti jsou také seznamováni s nabídkou klíčových podpůrných služeb (např. bezbariérové přístupy, asistence při studiu, tlumočnické a přepisovatelské služby, digitalizace studijních textů, možnosti vhodného ubytování a další) a s ostatními formami podpory využitelnými v průběhu studia (např. dostupnost technického vybavení a pomůcek, studium podle individuálního studijního plánu, modifikace studijních povinností apod.).

Aktuální seznam poradenských pracovišť UK naleznete na:

www.cuni.cz/UK-622.html

Další služby

Další zmíněné služby jsou poskytovány na celouniverzitní úrovni pro studenty všech fakult.

Jedná se o:

- ▶ **výuku anglického jazyka pro studenty se sluchovým postižením**
– organizuje Ústav jazyků a komunikace neslyšících FF UK.

Více informací o službě naleznete na:

ujkn.ff.cuni.cz

- ▶ **podpora sportovního vyžití studentů se zdravotním postižením**
– zajišťuje Centrum sportovních aktivit zdravotně postižených studentů UK, které se zabývá především zprostředkováním asistentů, odborných doprovodů či speciálních pomůcek pro jednotlivé sporty.

Více informací o službě naleznete na:

www.cuni.cz/UK-1657.html

Přístupnost budov

Odstraňování fyzických bariér, tedy zabezpečení bezbariérového přístupu do většiny prostor Univerzity Karlovy je výsledkem dlouhodobého úsilí Univerzity Karlovy. Situace je komplikována tou skutečností, že pracoviště univerzity jsou umístěna ve více než sto objektech, mnohdy velmi starých a památkově chráněných. Jejich úplné bezbariérové zpřístupnění často není technicky prakticky možné. Přesto se v řadě případů podařilo vybudovat bezbariérové přístupy, sociální zařízení a přechody mezi jednotlivými budovami.

Aktuální informace o přístupnosti budov univerzity je možné získat na:

www.cuni.cz/UK-293.html

5 Poskytovatelé podpůrných služeb

Kontaktní osoby

Kontaktní osoby odpovídají za oblast podpory poskytované studentům se speciálními potřebami na fakultní úrovni, monitorují stav problematiky a dávají podněty na případná zlepšení. Jsou pro studenty klíčovými osobami pro zajišťování modifikací studijních podmínek. Úzce spolupracují s ostatními subjekty podpory.

Kontaktní osoby zejména:

- ▶ monitorují oblast podpory poskytované studentům a uchazečům o studium se speciálními potřebami a činností s ní souvisejících a informují o jejím stavu Kancelář,
- ▶ koordinují činnosti spojené s evidencí studentů se speciálními potřebami,
- ▶ poskytují, organizačně zajišťují nebo zprostředkovávají služby nabízené fakultou,
- ▶ navazují kontakt s uchazečem o studium za účelem projednání a přípravy modifikovaného přijímacího řízení, přičemž obecně platí, že navrhovaná úprava by se měla odchylovat od běžného postupu v co nejmenší možné míře (modifikace nemůže měnit úroveň požadavků),
- ▶ informují studenty se speciálními potřebami o službách poskytovaných univerzitou a fakultou a průběžně aktualizují informace pro studenty a uchazeče o studium na webových stránkách fakulty,
- ▶ aktivně se zasazují o řešení individuálních studijních záležitostí studentů se speciálními potřebami a zajišťují modifikace studijních podmínek a prostředí,

- ▶ ve své činnosti spolupracují s relevantními pracovišti v rámci fakulty a univerzity (např. Kancelář, katedry, ústavy a speciální pracoviště),
- ▶ rozvíjejí činnosti směřující ke zvyšování informovanosti zaměstnanců fakult v problematice studentů se speciálními potřebami, usilují o formování takového akademického prostředí, které bude přátelské vůči studentům se speciálními potřebami,
- ▶ po dohodě se studentem se speciálními potřebami informují vyučující o účasti studenta na jejich výuce a o tom, jakým způsobem bude jejich účast ovlivňovat výuku a přípravu na ni (např. poskytování podkladů pro tlumočníky a přepisovatele, spolupráce se zapisovateli, nadstandardní konzultace se studentem, popř. jeho individuální výuka, volba organizačních forem výuky, technických pomůcek),
- ▶ po dohodě a ve spolupráci s vyučujícím a studentem se speciálními potřebami zajišťují tlumočníky do/z českého znakového jazyka, přepisovatelské a zapisovatelské služby, případně nahrávání kurzu na zvukový resp. audiovizuální nosič,
- ▶ spolupracují s příslušnými katedrami, ústavy a speciálními pracovišti na převádění studijních materiálů do formy přístupné pro studenta se speciálními potřebami,
- ▶ přijímají, konzultují a případně realizují návrhy studentů na zlepšení přístupnosti učebních materiálů, budov a ostatních prostor univerzity,
- ▶ seznamují absolventy fakult s informačními zdroji týkajícími se zaměstnávání osob se speciálními potřebami a monitorují jejich vstup na trh práce,
- ▶ vedou dokumentaci své činnosti,
- ▶ jsou povinny se systematicky vzdělávat v oblasti vzdělávání osob se zdravotním postižením.

Kancelář pro studenty a zaměstnance se speciálními potřebami IPSC UK

Kancelář je součástí Informačního, poradenského a sociálního centra. Svě služby poskytuje na celouniverzitní úrovni a zabezpečuje koordinační, kon-

zultační, informační, evidenční a koncepční činnost a též metodickou pomoc v oblasti potřeb studentů a uchazečů o studium se speciálními potřebami.

Kancelář zejména:

- ▶ monitoruje oblast podpory poskytované studentům a uchazečům o studium se speciálními potřebami a činnosti s ní související,
- ▶ koordinuje systém podpůrných služeb pro studenty se speciálními potřebami na univerzitě a metodicky ho zajišťuje,
- ▶ koordinuje a administruje služby a další pomoc studentům se speciálními potřebami na univerzitě (např. asistenci při studiu),
- ▶ zajišťuje informovanost o službách univerzity pro studenty se speciálními potřebami, doplňuje a aktualizuje speciální webovou stránku, zpracovává informační materiály (brožury, letáky apod.) a zajišťuje jejich cílenou distribuci,
- ▶ poskytuje poradenské služby a aktivně se zasazuje o řešení individuálních studijních záležitostí studentů se speciálními potřebami,
- ▶ věnuje zvláštní pozornost uchazečům o studium se speciálními potřebami a studentům se speciálními potřebami studujícím v prvních ročnících,
- ▶ za účelem vytváření optimálních podmínek pro studium studentů se speciálními potřebami spolupracuje s kontaktními osobami na fakultách, se speciálními pracovišti, s pracovníky studijních oddělení, a dalšími pracovišti univerzity a s ostatními odděleními IPSC UK,
- ▶ sleduje fyzickou přístupnost a vybavenost prostor univerzity, kolejí a menz ve vztahu k potřebám studentů se speciálními potřebami,
- ▶ koordinuje celouniverzitní projekty zaměřené na oblast podpory studentů se speciálními potřebami,
- ▶ na obecné úrovni sleduje možnosti zpřístupňování vysokoškolského studia uchazečům a studentům se speciálními potřebami, vyhledává nové podněty, nové metody, nová zařízení aj., informuje o nich, event. iniciuje jejich zavádění na UK,
- ▶ spolupracuje s obdobnými pracovišti na jiných vysokých školách a se zájmovými organizacemi osob se zdravotním postižením.

Vyučující

Vyučující je pro studenty významným zdrojem podpory. Po předchozí žádosti studenta je každý vyučující kontaktní osobou informován o tom, že se jeho výuky bude účastnit student se speciálními potřebami. Ve své činnosti spolupracuje s garantem studijního oboru, kontaktní osobou, příp. studijním oddělením nebo jinou fakultní součástí.

Vyučující zejména:

- ▶ uplatňuje individuální, poučený a lidskou důstojnost respektující přístup ke studentům,
- ▶ je-li to účelné, připravuje modifikovanou podobu dílčího či závěrečného plnění, kontrol studia, která se však má odchylovat od běžného postupu jen v nejmenší nutné míře,
- ▶ s využitím podpůrných služeb a na základě funkční diagnostiky zajišťuje studentům přístup k informacím předávaným při výuce ve formě, která je pro ně přístupná, přičemž může postup konzultovat s kontaktní osobou nebo se speciálním pracovištěm,
- ▶ aktivně spolupracuje se všemi relevantními zprostředkovateli a poskytovateli podpůrných služeb pro studenty se speciálními potřebami,
- ▶ ve výuce v maximální míře uplatňuje multisenzoriální přístup,
- ▶ svým přístupem nesnižuje studijní nároky kladené na studenty se speciálními potřebami,
- ▶ studentům poskytuje individuální výuku a nadstandardní konzultace.

Garant studijního programu

Garant studijního programu (případně tzv. oborový garant) ručí za obsahovou náplň a kvalitu uskutečňování studia v daném oboru. K jeho působnosti patří vytváření studijních plánů, vymezení obsahu a skladby jednotlivých předmětů, definování kontrol studia (zápočtů zkoušek, státních závěrečných zkoušek) a jejich pravidelné hodnocení z hlediska naplňování cílů studia. V odpovědnosti garanta je proto také (ve spolupráci s kontaktní osobou a na základě provedené funkční diagnostiky) projednávat návrhy úprav studijního plánu a modifikace podmínek studia studentů se speciálními potřebami, stejně

jako projednávat úpravy podmínek přijímacího řízení u uchazečů, kteří o ně požádají.

Garant zejména:

- ▶ na základě specifikovaných požadavků uchazeče o studium a doporučení vyplývající z provedené funkční diagnostiky navrhuje individuální modifikaci přijímací zkoušky podle daného typu postižení či omezení,
- ▶ na základě výsledků a doporučení provedené funkční diagnostiky schvaluje úpravu studijního plánu a modifikaci podmínek studia; v případě žádosti studenta o individuální studijní plán ho navrhuje a předkládá děkanovi ke schválení; přitom vždy dbá na naplnění cílů studia a dosažení odborných znalostí, dovedností a kompetencí, které patří k profilu absolventa příslušného studia,
- ▶ při návrhu úprav studijního plánu a při řešení konkrétních otázek jeho modifikace spolupracuje s kontaktní osobou, s vyučujícími, s Kanceláří a případně i pracovníky odborných pracovišť,
- ▶ určuje základní studijní literaturu pro digitalizaci či jiné formy zpřístupňování textů.

Studijní oddělení fakult

Studijní oddělení fakult v součinnosti s příslušnou kontaktní osobou připravují a organizačně zajišťují podmínky pro řádné studium studentů se speciálními potřebami.

Pracovníci studijních oddělení zejména:

- ▶ neprodleně po přijetí přihlášek předávají informace o uchazečích se speciálními potřebami kontaktní osobě pro zajištění modifikace přijímacího řízení,
- ▶ po rozhodnutí o přijetí ke studiu provádějí registraci studentů se speciálními potřebami a zprostředkovávají provedení funkční diagnostiky,
- ▶ ve spolupráci s kontaktní osobou a garantem studijního programu zajišťují modifikaci studia studentů se speciálními potřebami,
- ▶ přijímají a ve spisu studenta evidují relevantní doklady související s žádostí studenta o podporu při studiu,
- ▶ poskytují studentům poradenské služby v rozsahu své agendy,

- ▶ aktivně spolupracují s ostatními subjekty podpory,
- ▶ jsou povinni se systematicky vzdělávat v oblasti vzdělávání osob se zdravotním postižením.

Speciální pracoviště pro podporu studentů se speciálními potřebami

Úkolem speciálních pracovišť je poskytovat příslušné odborné služby všem studentům UK (či jiným subjektům) bez ohledu na to, při které fakultě svou činnost vykonávají. Nabídka služeb se především týká poskytování specializovaných informačních a poradenských služeb podle různých typů postižení, zajištění modifikované a individuální výuky a převedení studijních textů a literatury do formy vyhovující potřebám studenta vzhledem k jeho postižení.

Speciální pracoviště zejména:

- ▶ půjčují knihy a studijní materiály (včetně cizojazyčné literatury) i v digitální podobě,
- ▶ zajišťují pro studenty UK převádění studijních textů do přístupné formy (digitalizace, skenování, tisk na braillové a černotiskové tiskárně kopírování textů a další),
- ▶ pořádají odborné kurzy (např. práce s výpočetní technikou, cizojazyčné kurzy atd.),
- ▶ poskytují poradenství týkající se výpočetní techniky, pomůcek a podporu při psaní studijních prací,
- ▶ spravují a inovují speciální techniku a vybavení pracoviště,
- ▶ poskytují speciální kompenzační pomůcky pro studenty se speciálními potřebami (např. čtecí zařízení, zvětšovací programy, přenosné indukční smyčky, FM systémy) pro studijní účely,
- ▶ nabízejí fakultám zázemí pro zajištění modifikovaného přijímacího řízení a kontrol studia,
- ▶ poskytují konzultace pracovníkům poskytujícím služby studentům se speciálními potřebami,
- ▶ pořádají sportovní aktivity a poskytují sportovní poradenství,

6 Ostatní informace

Ubytování a stravování

Student se speciálními potřebami, který je osobou dlouhodobě zdravotně postiženou nebo osobou dlouhodobě těžce zdravotně postiženou, držitelem průkazu ZTP či ZTP/P splňuje tzv. absolutní kritérium a jeho žádosti o ubytování se vyhová vždy, je-li studentem UK nebo uchazečem přijatým ke studiu na UK, doloží-li danou skutečnost a je-li požadovaný typ pokoje možné poskytnout. Pokud chce žadatel uplatnit zvýhodnění za absolutní kritérium, musí požadavek na zvýhodnění uvést ve své elektronické žádosti.

Absolutní kritérium splňuje i průvodce žadatele, který je držitelem průkazu ZTP/P v případě, že ho/ji držitel uvede na žádosti a budou spolu ubytováni na stejné koleji – kritérium je nutné doložit potvrzením na předepsaném formuláři.

Koleje a menzy (dále jen KaM) mohou v případě volné kapacity se studentem se speciálními potřebami uzavřít dodatek k ubytovací smlouvě, na jehož základě bude ubytovanému poskytnut celý vícelůžkový pokoj. Ubytovaný přitom může požádat ředitele KaM o slevu z platby za neobsazená lůžka v daném pokoji.

Při stravování a souvisejících záležitostech může student využívat asistenční služby pracovníků KaM. Asistenční služby pracovníků KaM jsou upraveny vnitřním předpisem KaM.

Informace o podávání žádostí o ubytování, ubytovacích a stravovacích kapacitách a aktuálních předpisech jsou k nalezení na stránkách www.kam.cuni.cz.

Všem žadatelům o ubytování na kolejích UK je určena elektronická aplikace pro podávání žádostí umístěná na: rehos.cuni.cz/crpp

Formulář pro podání žádostí o přidělení absolutního kritéria děkana naleznete na: www.kam.cuni.cz/KAM-330.html

Informace o možnostech bezbariérového ubytování a stravování najdete na: www.cuni.cz/UK-300.html

Stipendijní podpora

Přiznávání stipendií a jejich výše se řídí Stipendijním řádem Univerzity Karlovy. Studentům mohou být přiznána stipendia hrazená z dotace, ze stipendijního fondu nebo z jiných zdrojů.

Druhy stipendií

- ▶ **stipendium za vynikající studijní výsledky** – je přiznáváno studentům zpětně za vynikající studijní výsledky v předcházejícím úseku studia,
- ▶ **účelové stipendium** – je přiznáváno za vynikající vědecké, výzkumné, sportovní, umělecké výsledky, v případě tíživé sociální situace studenta, na podporu studia v zahraničí, v případech zvláštního zřetele hodných, jako je účast na pedagogické a vědeckovýzkumné činnosti, působení v laboratorích, podíl při rozvoji informačních technologií nebo na mezinárodní spolupráci a dalších,
- ▶ **doktorandské stipendium** – je přiznáváno všem studentům doktorských studijních programů v prezenční formě studia,
- ▶ **stipendium na podporu ubytování** – je přiznáváno všem studentům v prezenční formě studia a za splnění dalších stanovených podmínek; na základě posouzení sociální situace studenta (příjmy posuzované společně domácnosti) může být toto stipendium přiznáno ve zvýšené výměře,
- ▶ **sociální stipendium** – je přiznáváno studentům, u nichž příjmy posuzované společně domácnosti nepřesahují 1,5 násobek životního minima.

Více informací o podmínkách čerpání stipendijní podpory naleznete na: www.cuni.cz/UK-59.html

Možnosti studia v zahraničí

Studovat v zahraničí mohou studenti Univerzity Karlovy díky řadě mezinárodních výměnných programů významně podporovaných Fondem mobility UK. V rámci mezinárodních výměn narůstá počet vyjíždějících i přijíždějících studentů, a to zejména v rámci programu Erasmus+. K podpoře výjezdů studentů bakalářského, magisterského i doktorského stupně studia přispívají také další programy.

Nejvyužívanější mobilitní aktivity, v rámci nichž Univerzita Karlova svým studentům nabízí zahraniční pobyty, jsou:

- ▶ studijní pobyty v rámci programu Erasmus +,
- ▶ studijní pobyty organizované na základě meziuniverzitních dohod,
- ▶ studijní pobyty organizované na základě fakultních dohod.

Studenti mohou dále využít:

- ▶ studijní pobyty na základě mezinárodních smluv (kulturních dohod) – AIA,
- ▶ další studijní pobyty v koordinaci MŠMT ČR,
- ▶ stipendia nadací a vzdělávacích organizací,
- ▶ individuální zajištění – tzv. freemovers.

Podrobnější informace o možnostech studia v zahraničí je možné získat na:

www.cuni.cz/UK-3915.html

Další informaci o možnostech vycestovat jako freemover jsou k nalezení na:

www.cuni.cz/UK-4251.html

Více o Fondu mobility naleznete na:

www.cuni.cz/UK-43.html

V rámci programu Erasmus + si při výjezdu do zahraničí mohou studenti se zdravotním postižením požádat o speciální grant Národní agentury evropských vzdělávacích programů. Speciální stipendium je určeno na pokrytí zvý-

šených výdajů v zahraničí, které vyplývají z individuálních potřeb žadatele. Pro jeho získání je třeba splnit několik kvalifikačních podmínek.

Formulář žádosti o grant, aktuální termíny podávání žádostí i náležitosti k podávané přihlášce jsou k nalezení na:

www.cuni.cz/UK-2619.html

Informace o grantu je možné získat také přímo na stránkách Národní agentury evropských vzdělávacích programů:

www.naerasmusplus.cz/cz/mobilita-osob-vysokoskolske-vzdelavani/podpora-ucastniku-se-specifickymi-potrebami

Ostatní zdroje podpory a pomoci

Studenti se speciálními potřebami mohou za účelem řádného plnění studijních povinností a záležitostí s nimi spojených využívat zdroje podpory a pomoci také mimo akademickou půdu. Jedná se především o služby nejrůznějších občanských sdružení, obecně prospěšných společností, nadací a nadačních fondů a v neposlední řadě telefonických linek důvěry.

Následuje přehled nejznámějších z nich:

- ▶ Pražská organizace vozičkářů (POV) www.pov.cz
- ▶ Národní rada osob se zdravotním postižením www.nrzp.cz
- ▶ Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR (SONS) www.sons.cz
- ▶ Tyfloservis, o.p.s. www.tyfloservis.cz
- ▶ Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana (KTN) www.ktn.cz
- ▶ Česká unie neslyšících www.cun.cz
- ▶ Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR www.snn-cr.cz
- ▶ Centrum zprostředkování tlumočnicků pro neslyšící www.cztn.cz
- ▶ Centrum sociálních služeb Praha (CSSP) www.csspraha.cz
- ▶ Krizové centrum RIAPS www.csspraha.cz/24829-krizove-centrum-riaps
- ▶ Baobab, z. s. www.baobab-zs.cz
- ▶ Teiresiás – Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky Masarykovy univerzity v Brně www.teiresias.muni.cz
- ▶ Hwer – služby osobní asistence www.pecovatel.cz
- ▶ Nadace Charty 77 – Konto Bariéry www.bariery.cz
- ▶ Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové www.vdv.cz
- ▶ Nadace Dagmar a Václava Havlových – Vize 97 www.vize.cz
- ▶ Nadační fond manželů Livie a Václava Klausových www.nadacnifondklausovych.cz

7 Užitečné odkazy

Univerzita Karlova
Organizační struktura UK

www.cuni.cz
www.cuni.cz/UK-21.html

Fakulty UK

Katolická teologická fakulta
Evangelická teologická fakulta
Husitská teologická fakulta
Právnická fakulta
1. lékařská fakulta
2. lékařská fakulta
3. lékařská fakulta
Lékařská fakulta Plzeň
Lékařská fakulta Hradec Králové
Farmaceutická fakulta
Filozofická fakulta
Přírodovědecká fakulta
Matematicko-fyzikální fakulta
Pedagogická fakulta
Fakulta sociálních věd
Fakulta tělesné výchovy a sportu
Fakulta humanitních studií

www.ktf.cuni.cz
www.etf.cuni.cz
www.htf.cuni.cz
www.prf.cuni.cz
www.lf1.cuni.cz
www.lf2.cuni.cz
www.lf3.cuni.cz
www.lfp.cuni.cz
www.lfhk.cuni.cz
www.faf.cuni.cz
www.ff.cuni.cz
www.natur.cuni.cz
www.mff.cuni.cz
www.pedf.cuni.cz
www.fsv.cuni.cz
www.ftvs.cuni.cz
www.fhs.cuni.cz

Studium na UK

Všeobecné informace o UK a o a studiu
Aktuální informace o přijímacím řízení
Informační, poradenské a sociální centrum UK

www.cuni.cz/UK-5.html
is.cuni.cz/studium
ipsc.cuni.cz

www.ipsc.cuni.cz